

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 133. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 9-го червня 1936.

VOL XLIV. No. 133. Jersey City, N. J., Tuesday, June 9, 1936.

THREE CENTS

ОРГАНІЗОВАНОЮ СИЛОЮ — В ОБОРОНІ ЛЕМКІВЩИНИ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Вже покладено трівкі основи під Організацію Оборони Лемківщини Західної України на Першій Лемківській Конгресі, що відбувся у Філядельфії в галі Амер. Укр. Горожан 6-го червня від год. 11-тої рано до години 10-тої вечором при участі яких 50 делегатів з різних місцевостей.

Прийнято статут організації, намічено план дальшої праці, обговорено справу видавання спеціального часопису для лемків, справу допомоги Лемківщині й вибрано уряд, до якого ввійшли: Василь Левчик, голова; Дмитро Канітула, заст. голови; Анастасія Рибаківа, заст. голови; Андрій Смит, рекорд. секретар; Михайло Котлярчук, заст. рек. секр.; Петро Ікалович, фін. секр.; адв. М. Радик, заст. фін. секр.; Іван Борисевич, скарбник; Матвій Качмарик, заст. скарбника; Михайло Дудра, головний організатор. Контрольна комісія: Василь Тишанчик, Степан Фік, Степан Пельц. Уряд запропонував комісія-матка, до якої входили: Ол. Шаршонь, голова; Качмарчик і С. Слободян, члени. На радами проводив Д. Канітула, секретарювали: В. Душник і І. Зазворський. На конгрес наспіло дуже багато писемних і телеграфічних привітів від різних організацій у Злучених Державах, Канаді й старім краю, як теж від поодиноких громадян. Устні привіти зложили представники від наших центральних допомогівих організацій, як У. Н. Союз, У. Р. Союз, Провидіння й Народна Поміч, як теж від часописів „Свобода“, „Америка“, „Националіст“ і „Січовий Клич“, а далі від Союзу Українок Америки, Ліги Української Молоді Північної Америки, ОДВУ, Чорноморської Січі, Злучених Організацій Міста Філядельфії, Тов. Горожан і інших.

Звіти вказували, що впродовж року, коли розпочато акцію організування лемків в Америці, заложено 26 відділів організації. В тім часі пішло з Америки для Лемківщини коло \$2,000. Сама організація збирала \$1,237.

Наради були дуже оживлені. Спеціально підкреслено на зїзді заслуги відпоручника „Просвіти“ Михайла Дудри, що обіхав яких 50 громад та виголосив 67 рефератів.

Присутні на конгресі українські діячі-ветерани лемківського роду застерігали проти цього, щоб організацію і їхню акцію вважати за „лемківську“, підкреслюючи, що це є — українська акція. Прийнято теж цілу низку резолюцій, у яких зазначено, що лемки це частина великого українського народу, як теж запропонувано проти капанської кирині й польонізації Лемківщини.

УКРАЇНЦІ ЗБИРАЮТЬ ОПЛЕСКИ.

НЬО ЙОРК. — У часі мистецьких змагань, що відбулися минулої неділі в Центральному Парку під назвою „Народного Фестивалю“, серед інших 20 народностей брала участь і українська група танцюристів. Як признає репортер „Нью Йорк Таймсу“, українська група здобула найбільше оплесків від глядачів, що зібралися у числі біля 10,000.

НАРЕШТІ НАВЧИЛИСЯ ГОВОРТИ.

НЬО ЙОРК. — „Нью Йорк Таймс“ з 8-го червня б. р., подаючи звіт про українську православну архієрейську Службу Божу, що відбулася минулої неділі в присутності архієпископа Теодоровича і 25 інших священників у Нью Йорку, вже підкреслює, що українська православна дієцезія не має нічого спільного з московською православною церквою, чи совєтською Росією.

КОНГРЕСМЕН ТІНГЕМ ПРОТИ РОСІЇ.

ВАШИНГТОН. — Републіканський конгресмен Тінгем, який минулого року обізвав європейські краї, студіюючи їх політичні відносини, зробив заяву, в якій гостро нагадував Росію. Він домагався, щоб републіканська конвенція, що розпочалася в Клівленді, прийняла як першу точку своєї програми зривання всяких зносин з Росією. Через те, що Америка визнала Росію, говорив Тінгем, тут почав ширитися в застрашуючий спосіб комунізм, бо люди почали його вважати як прийнятну суспільну доктрину. З торговельних договорів з Росією теж нічого не вийшло, бо Росія не додержала своїх обіцянок. Комунізм, говорив далі конгресмен, є причиною, що в Італії і Німеччині прийшло до диктатури. Він є також причиною клопотів в Іспанії, як і причиною нинішнього паралічу Франції. В Англії теж слідні наслідки його шкідливого діляння, як Мексико було під впливом дикого варварства, що випливало з Москви. Тому всякі дипломатичні звязки з Росією, яка прямує до знищення нашої цивілізації, треба зривати цілком і це повинно бути головною точкою републіканської програми.

ВІСЬМ-ЛІТНЯ ПІЯНІСТКА ВИХОДИТЬ ПОБІДНИЦЕЮ.

На змаганнях гри на фортеп'яні, що відбулися в „Еолієн Гол“ у Нью Йорку, першу нагороду здобула вісім-літня дівчинка Грейс Гарінгтон, яка знала напам'ять 36 тяжких композицій, як теж зуміла майстерно відіграти інші найтяжчі фортеп'янові твори.

НЕЗВИЧАЙНО ТАЛАНОВИТА УКРАЇНКА.

Незвичайні здібності має дочка нашого земляка п. Андрія Камінського, що живе тепер у своїм маєтку в Савенній біля Марібору. Його дочка Аспазія Ніна Беатриче має 14 літ і є гімназійною ученицею. Її умови здібності такі великі, що вважають їх чудом. Вона знає стару грецьку і латинську мову так добре, що зі своїм батьком, по фаху вчителем гімназії, розмовляє тільки по грецьки і латинськи. Крім тих мов знає ще мови: німецьку, французьку, англійську, італійську, словінську, хорватську і російську. Тепер учиться приватно в гімназії, але якби закон дозволяв, то могла б уже тепер зложити іспит зрілості. Історію, географію, зоологію, ботаніку знає до найменших подробиць. Коли їй сказати якийнебудь рік перед чи по Христі, вона точно скаже, хто тоді в якому році володів і які в тім році історичні події відбулися. Всі ріки на світі знає напам'ять. Більшу частку Євангелії в грецькій мові знає напам'ять. Велику грецьку епопею Іліаду вивчилася за 8 днів, а Одисею за 3 дні. Слід зазначити, що п. А. Камінський, з родом з Угнова, студіював за границею, був короткий час учителем коломийської гімназії та є автором кількох публіцистичних праць у московфільському дусі.

ЗГОРІЛА, БАЖАЮЧИ ВРАТУВАТИ ГРОШІ.

В Устіяновій біля Устрик Додішні зчинилася в дні 30 квітня ц. р. в год. 8-мій велика пожежа, що знищила до тла 4 господарства. Вогонь вибух у газівстві Михайла Чиряка, звідки перенісся на сусідні будинки. Підчас пожежі пригадала собі жінка Чиряка, що в горючій хаті лишила 300 зл. і кинулася рятувати. Горюча хата загорілася на ній і Чиряка згинула в страшній спосіб. На згайрші відшукали тільки рештки недопаленої ноги і руки нещасної жінки, а біля неї 90 зл. срібною монетою.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В МОСТАХ МАЛИХ.

У ночі з 16. на 17. травня ц. р. в забудованих Івана Василіяна в Мостах Малих, пор. Рава Руська, вибухла пожежа. Вогонь перекинувся на сусідні будинки і в короткому часі став горіти цілий присілок села. Жертвою пожежі впадо 10 господарств та втратив живий і мертвий інвентар. Місцевий солтис Михайло Мучак, ратуючи свій інвентар, тяжко попікся. Шкоди обчислюють на кількадесят тисяч злотих. Причиною пожежі поки що невідома. Правдоподібно постанала вона внаслідок підпалу якоїсь злобною людиною. Поліція веде слідство.

ЩЕ РАЗ ЗБИРАЮТЬСЯ ЗМІНЯТИ СОВЕТСЬКУ КОНСТИТУЦІЮ.

У Москві збирається спеціальне засідання на всеросійський конгрес советів, щоб ухвалити нову конституцію для советського союзу.

КЛОПОТИ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ ЗО СТРАЙКАМИ І МОНАРХІСТАМИ.

Еспанський уряд, без уваги на свої ліві симпатії, має багато клопоту зо страйками. Хоч уряд заборонив страйки, вони не преєриваються. Крім цього кружляють чутки про монархістичні заговори. Уряд шукає зброї.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК ТЮТЮНЕВИХ РОБІТНИКІВ У БОЛГАРІЇ.

З огляду на те, що болгарські тютюневі фабрики відкинули домагання робітників підвищити їм платні — спалахнув страйк усіх тютюневих робітників у Болгарії. Страйкує 20,000 людей. У зв'язку зі страйком болгарська поліція видала дуже гострі зарядження.

АНГЛІЙСЬКА МОВА В НІМЕЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ.

Німецький міністер освіти, д-р Руст, видав розпорядок, щоб з початком нового академічного року ввести у всіх вищих школах обов'язкове навчання англійської мови.

ОСТОРОГА ПЕРЕД СТІЛЬНАМИ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

На терені південно-східних воєвідств були знайдені, як звичайно кожного року під час весняних робіт у полі, трагічні випадки експлозій артилерійських стрілен із часів великої війни. Як повідомляє агенція „Всхд“, покликані чинники вложили на громадські управи обов'язок остерегти мешканців сіл, де була воєнна акція, перед небезпечкою, яка грозить їм від артилерійських стрілен, що лежать у землі на полях і пасовищах.

НАВІТЬ КОНІ ВТІКАЮТЬ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО „РАЮ“.

До пограничного села Потуроти на Крем'яненщині прибігло з большевицького боку п'ятеро лоша, виснажених голодом. Їхній звершений вигляд відразу дав пізнати, звідки вони. І тому погранична сторожа завершила втікачів назад. Мабуть „весело“ проживається в „товарицтвах“, коли й худобина приймає з голоду.

З ПОСТІЙНОГО РУБРИКИ „КРАДУТЬ“.

Окружний суд у Луцьку, на вистідній сесії у Володимирі засудив на 4 роки тюремні й позбавлення громадянських прав на 6 років бувшого начальника поштової агенції в Києві на Горюхівщині. Чеслава Вальдека, за спроби крадіжки 7,380 зл. поштових грошей та фальшування документів. Окремо ще суд присудив звернути вкрадені гроші, заплатити 300 зл. судових коштів та зарядив безоглядний арешт.

БУРІВІ ТА ХМАРОДОМИ НА ЛИТВІ.

Кенінгсберська преса пише з Ковна, що над литовськими місцевостями Погеґі та Вілкшес і їхніми околицями пройшов цими днями буревій, підчас якого був хмаролім. Крім того падав град величини курячого яйця, який новививав по селах віна. Дуже багато рогатої худоби згинуло від громів. Буревій спричинив дуже великі шкоди власникам городів та садів.

ПРЕСА ГІТЛЕРІВСЬКОЇ МОЛОДІ.

Згідно з даними, що їх подав один з провідників гітлерівської молоді в Німеччині, Фішер, гітлерівська молодь у Німеччині має 20 власних щоденників та інших часописів. Крім того багато німецьких щоденників містять постійні додатки, присвячені гітлерівській молоді. Загальний наклад преси гітлерівської молоді доходить до 1,042,428 примірників місячно. Таким чином це найбільш розвинена преса молоді на світі.

НАСЛІДУЮТЬ БОЛЬШЕВИКІВ.

Празький парламент на днях відголосував закон, який дає владі право на те, щоб до кінця 1936-го року розпустити політичні партії, що працюють проти держави. Закон реферував д-р Сухі, який підкреслював, що цього закону не можна вважати за недемократичний та що є це небезпечкою тільки для тих партій, що працюють проти держави.

УБИВСТВО.

Вночі на 18. травня ц. р. невідомий досі злочинець стрілом з кріса крізь вікно вбив Миколу Оленіча, сина Юрка, в Тенетських, пов. Рава Руська. Вбивство досі не зловили. Тому, що Оленіч був кілька разів караний за крадіжки, підозрюють, що причиною вбивства могли бути особисті порухи злочинця, які вже від довшого часу крадіють не тільки в громадні Тенетських, але й по сусідніх селах.

36 ЗЛОТИХ ЗА ОДНОГО ШУРА.

В Амстердамі (Голандія) оснували бюро, що його завданням переводити праці над винищуванням шурів. Оголошили звіт доповіді з діяльності цього бюро за рік 1935. Зі звіт доповіді виявляється, що в 1935. р. в Амстердамі старанням бюро вбито 2,000 шурів, за що бюро заплатило 20,000 гульденів, цебто по 10 гульденів (кож 36 злотих) за одного шура.

АРЕШТУВАННЯ.

Дня 17. травня ц. р. поліція арештувала в Тлусятім 3 тупів, які призналися до вбивства Абрама Гольберга з Садки, повіт Залішкі, якого 24. листопада 1934. р. застрілили крізь вікно в його хаті з кріса. Зараз по вбивстві зчинили крик, що вбивство виконали на тлі расової ненависті. Тепер виявляється, що обвинувач, який є знай в повіті злочинця, йшло по те, щоб позбутися невинного свідка.

НОВИЙ ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС О. У. Н.

ЛЬВІВ. — Дня 25 травня зачався перед львівським судом присяглих новий політичний процес проти 23 молодих українців і українки, який дуже нагадує варшавський процес. Заведено дуже гостру контролю щодо вступу. Допускають тільки адвокатів, пресових представників і рідню підсудних. Поліцаї контролюють раз-у-раз навіть денників. Підсудні хочуть чи сидять у товаристві постернкових. Загострення далеко більші ніж у варшавському процесі.

Підсудні домагаються акту обвинувачення по українськи.

На лаві обвинувачених опинилися: Степан Бандера, Богдан Підгайний, Роман Мигаль, Євген Качмарський, Іван Малуца, Осип Машак, Семен Рацун, Роман Шухевич, Віра Свенціцька, Осип Фенік, Володимир Івасик, Ярослав Макарушка, Ярослав Сполський, Володимир Янів, Ярослав Стецько, Роман Сеньків, д-р Богдан Гнатевич, Володимир Коцюмбас, Анна Дарія Федак, Іван Равлик, Олександр Маткевич.

У їх імені зажадав підсудний Стецько, а по нім Машак, відчитання акту обвинувачення українською мовою. Бандера зажадав, щоб цілу розправу вести українською мовою.

Предсідник заявив, що є постанова, щоб акт обвинувачення був читаний по польськи та щоб розправа була ведена по польськи.

Відношення до української преси.

На салі розправи з'явилися заступники української преси. Та їм відібрано призначені їм попередньо місця, які віддано польській пресі, а українську пресу загнано в кут у місце, де стояв польський напис „праса руска“.

З перших заяв підсудних.

Бандера, Машак, Сполський і Янів заявили на запит предсідника, що їх приналежність є українська. На питання, яке є відношення Бандери до польського війська, цей відповів, що є членом УВО. Предсідник запитав, чи має записати їх приналежність до советської України. Згадані підсудні рішучо заперечили, кажучи, що не признають большевиків. Мигаль відповів, що засадничо його приналежність є українська, а хвилево польська.

Акт обвинувачення.

Польський прокуратор потягнув до відповідальності 17 підсудних за приналежність до Організації Українських Націоналістів. Інших обвинувачує в намові, допомозі чи у виконанні різних терористичних актів. Це відноситься до вбивства д-р. Івана Бабія, студ. Я. Бачинського, атентату на большевицького консула, Антона Крушельницького, комісара в'язничного В. Кособудзького, волинського воєводу Юзефського.

Змишує революціонерів з „ножівниками“.

Подібно як у варшавському процесі, так і тут польський прокуратор намагається злучити деяку акцію підсудних з „ножівниками“, себто з бандитами. Та, не маючи на це буквально ніякого доказу, додає, що така спілка з бандитами була тільки дискусійна між українськими революціонерами, але вкінці — відкинена.

Хто судитиме?

Між суддями присяглими є більшість військових емеритів, полковників тощо. Присяглий суддя Райс викликав на салі добрий сміх, коли запитав, хто це є якийсь Барановський та яка є різниця між УНДО і ОУН.

Оборона.

Підсудних борються 11 адвокатів. П'ятох призначив трибунал з уряду. Оборона домагалася відложення розправи, бо не дано їй змоги переглянути точно акт обвинувачення та обговорити справу з підсудними. Суд відкинув цей внесок.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЧОРТКОВІ.

ЧОРТКІВ (Галичина). — Дня 25 травня розпочалася перед судом присяглих у Чорткові розправа проти 26 обвинувачених у приналежності до Комуністичної Партії Західної України. З обвинувачених є десять жидів і п'ять жидівок, сім українців і чотири поляки. Обвинувачені жидівської народності це з професії інтелігенти або ремісники, поляки це студенти вищих шкіл. Обвинувачені українці це молоді селяни або ремісники з Чортківщини. Але є між ними Євген Липовий, монах-новик з монастиря оо. Василіян у Крехові, що викликало сензацію.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свобода": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БЛИЖЧЕ ДО ВІЙНИ, ЧИ ДО МИРА?

У цілій Європі й на Далекому й Близькому Сході ще далі нема ні спокою, ні рівноваги.

Головною справою на політичній арені являється справа Етіопії. На англійські протести проти італійської пропаганди в Єгипті, Палестині й Індії Мусоліні відповів спокійно, а зараз йотім англійський прем'єр Болдвін прийняв назад до свого кабінету Гора, що свого часу мусів уступити під натиском публічної думки, обуреної на пропозиції Гора дати Італії далеко йдучі уступки в Етіопії. Коли англійський прем'єр рішився на цей крок, то це вважають з одного боку за доказ, що Англія думає годитися з Італією, а з другого боку, що англійська публічна думка вже не займає крайню непримирного становища до італійської анексії Етіопії.

Рівночасно Англія пробує склеїти якусь морську угоду. Пробоє тепер нахилили до неї Росію, бо Німеччина каже, що вона не хоче зобов'язуватися морською угодою, поки нею не буде зобов'язана Росія. Тимчасом Москва не хоче зобов'язуватися, поки й Японія не буде теж зобов'язана.

В Європі нові альянські закріплення пробувала недавно Польща, котрої міністер закордонних справ їздив у Югославію, щоби приєднати Югославію, як кажуть, до протилежної лінії, але вернувся, не добивши торгу.

На Близькому Сході жидівсько-арабський спір у Палестині далі не полагоджений. Як стверджують безітересовні спостерігачі, обидві сторони станули на безкомпромісний становище: зближення неможливе, спір мусить бути вирішений боротьбою. Справа піде остаточно по волі того, по чий боці вийде перемога в боротьбі.

Тимчасом боротьба між жидами й мусульманськими арабами викликає симпатії серед інших мусульманів, що грозить новими клопотами Англії.

На Далекому Сході до замирення не ближче, але ще далі. Китайці сильно обурені на пактування японських товарів у Китай через Гопей. Це пактування позбавляє китайський уряд у Нанкінгу одної третини приходу. Проти цього протестував американський уряд, а китайські націоналістичні студенти зарядили бойкот у Тієнціні. Та південно-західна частина Китаю з центром у Гонконгу збирається до боротьби проти Японії. Як Нанкінг не захоче воювати разом з Гонконгом, то Гонконг піде війною на Нанкінг. Це все є покищо нібито місцеві спори, але вони легко можуть знайти відгук в далеких околицях, навіть поза Азією.

Назагал, спірні питання числом не меншає, а що далі, то більше. Не зважаючи на мирові заходи таких держав, як Англія й Росія, світ не замиряється. Воєнних спорів чимраз більше. Як вони не доводять до загального вибуху, то тільки тому, що воюючи проти себе сторони ще не утверджені. Ще діються різні пересування. Загальна атмосфера не мирова: всі ждуть війни й до неї горячково приготуються.

А. Флігель.

ГЕНДЕЛЬ І ЙОГО ПЕРУКА

Двірський капелмайстер Георг Фрідріх Гендель мусить у п'яті години бути в королів. Його слуга Джеймс знає вже, що тоді робити. Приносить свіжо закручену, напудровану перуку, палицю і партитуру „Самсона". Але коли хоче вийти, щоб замовити повозку, Гендель задержує його.

„Пройдусь трохи, гарний день. Ти вільний на нині". Опинившись серед вуличного гамору, Гендель вслухується у голосний, дзвінкий ритм життя, що котиться вулицями, шукаючи в нім музичної теми, й небагато починає підсвистувати якусь мелодію.

Враз стає перед ним повозка й чути саванський голос чотирьох королівської сторожі, що питає:

„Галло, пане капелмайстер. Може мій візник завезе вас до замку? Я не потребую його більше!"

Гендель заперече ввічливо рукою й хоче йти далі.

„Дякую, молодий друже! Пробіжте пішки, перука остаточно свіжешою".

Четар заноситься молодечим сміхом.

„Ви без перуки, пане капелмайстер, мов жовнір без криса. Без неї мабуть і компонувати не вміли?"

Гендель дивиться на молодого джигуна й каже:

„Не можу вам цього зрадити, пане четарю. Бо анжубере моє перуку й буде також компонувати! Ідьте далі... Саме прийшла мені на думку одна мелодія... Буде ласка лишити мене самого!"

Четар кланяється й не є певний, хто з кого більше зажадував. Коні рушили й повозка покотилася далі. Гендель чекає на вільний перехід. Музика дзвенить у нім і він забув уже про четаря. Всітаки бачить, що люди, що проходили біля нього, оглядають його мов якесь диво. Простягає руку, щоб дереконатися чи перука не перекинулася й враз перекинулася спускає її назад. Перуки взагалі на голові нема. Повозка четаря скручує саме в другу вулицю й Гендель бачить, що його перука, його святоточна перука висить на кілях при дверцятках повозки. Тоді кричить так голосно, як лише може:

„Отже ти знаєш мене?"

„Так", говорить Джени й дивиться на Генделя захопленими очима. А він? Він забув уже, що перед ним був лютий як сто чортів зпироду збуреної перуки; навпаки, тішиться, що так сталося, бо таким робом пізнав цю чарівну, малу Джени. Її дзвінкий сміх і саванська балака мило вражають його вуха й він майже

недоволенний, що так скоро прийшли до крамниці.

Джордж Брок витяє Генделя з радості усмішкою, що її Гендель не годен відгадати. Чує, як вона за дверми сміється й жартує й дуже довго обслуговує нового клієнта.

Старий Брок займає майже побожно перукою достойного гостя, а тимчасом Джени вітає в крамниці в обійми четаря Бравна. Цілує його скоро — заскоро, як на його залюблене серце, й шепче:

„В батька є капелмайстер Гендель. Кожної хвилини можуть увійти..."

„Гендель?" — сміється четар. „Можна продати йому його власну перуку, що завісилася на дверцятках моєї повозки?" Витягає з кишені помяту перуку й кладе на прилавок коло палиці й „Самсона". „Але лишім Генделю перуку й скоренько закрути мені папілоти!"

„Ах", каже Джени, „яка я дурна, забула на смерть про папір до папілотов. Чекай, що то взяти?"

Розглядається по крамниці й заважає на прилавок „Самсона". Шах-мах і вже держить у руці кілька сторінок із серединою: „Пан капелмайстер не заважатиме так відразу".

Опісля скоро й вправно кру-

ПРО „ОБОРОНЧЕСТВО". „ПОРАЖЕНЧЕСТВО" ТА „ВОЗВРАЩЕНСТВО"

Головне місто Франції, Париж, це риночасно головний центр російської еміграції, котра там групується в різних організаціях і товариствах і має навіть свої власні часописи різних відтінків. В цих організаціях дискутують цими часами дуже завзято над тим, що жде Росію в найближчій будучині, а імені: чи можливий є напад на неї зі сходу так і з заходу, і яке становище повинна би в тім випадку російська еміграція зайняти. Чи вона має стати на становищі „оборончества" чи на „пораженчестві" чи може на нейтральності. А далі йде про вивчення, в яким напрямі розвивається російський Союз та чого властиво хоче його населення, котре числить 160 мільонів.

І тому, то дуже на часі явився виклад агронома А. П. Петрова, котрий виступив на публічних зборах, скликаних паризьким двотижневиком „Новая Россия". Сам референт був шість і пів року активним робітником і членом компартії. Він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання. Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

Публика, що вивняла сально Соціального Музею, переривала йому часто окликами протесту та насмішками, однак слухала його виводів з увагою і цікавістю. Безсумнівно, він задержав особливості природного оповідання, а як активний бувший російський робітник, він переніс на емігрантську трибуну способи й фраз російського балакання.

ду в плечі зі сторони білих (Денікіна й інших).

І сам я тепер емігрантом, але та еміграція, що втекла від повсталого народу, є менш чужою.

Всі російські громадяни поставили на минулий хрест. Всі запряглися до будівництва нового життя. Упродовж сімнадцяти літ росли нові суспільні сили. Тепер той процес закінчився і не є правдою, немовби в Росії всі терпіли. Там борються з теперішньою владою так, як Росія ще ніколи не боролася. Боротьбу веде тепер не лише інтелігенція, як це перше бувало, але цілий народ. Влада стрічає спротив в кожній волості, у кожному селі, у кожному місті. Коли взяти на увагу завзятість цієї боротьби — то ще ніколи нічого подібного в історії не було. Мільйони людей гинуть на засланню, але боротьба ведеться далі.

Советські тюремні переповнені революціонерами, що вийшли з народу, однак ті люди і на засланню не згинають голів.

За що бореться народ.

А. П. Петров старається сформулювати настрої тих борців так, як вони представлялись йому в розмовах на різних кінцях радянської держави.

Я не є сторонником революційного зриву або виступу. Ми є противники „національної революції", а то тому, що наше поняття „націоналістичності" напевно не погоджується з нашим.

А. П. Петров сподівається змін від урядових реформ. Та дорога є найбільше правильною безблизькою й ошадною. В чім же повинна міститися „коректура російської системи"? Нею мають бути **свободно вибрані совети**.

Досконалішої системи ми собі не представляємо, а й тут, за границею, я її не знайшов.

Державний капіталізм у Союзі дійшов уже до границі неможливості. Большевицька влада веде — дослівно скажеш — боротьбу зі всім народом, з цілим населенням держави. Та ще з більшою ненавистю відноситься до „приватного капіталізму".

Кожний прийдеться вибирати між одним і другим, то народ безумовно вибере перший з них, а то з тої причини, що він всеж таки забезпечує йому „соціальну рівність і почуття людського достоїнства",

який до Генделювого лика.

Враз відзначається дзвінок у Крамниці й Джени миттю вибігає з радісної усмішкою, що її Гендель не годен відгадати. Чує, як вона за дверми сміється й жартує й дуже довго обслуговує нового клієнта.

Старий Брок займає майже побожно перукою достойного гостя, а тимчасом Джени вітає в крамниці в обійми четаря Бравна. Цілує його скоро — заскоро, як на його залюблене серце, й шепче:

„В батька є капелмайстер Гендель. Кожної хвилини можуть увійти..."

„Гендель?" — сміється четар. „Можна продати йому його власну перуку, що завісилася на дверцятках моєї повозки?" Витягає з кишені помяту перуку й кладе на прилавок коло палиці й „Самсона". „Але лишім Генделю перуку й скоренько закрути мені папілоти!"

„Ах", каже Джени, „яка я дурна, забула на смерть про папір до папілотов. Чекай, що то взяти?"

Розглядається по крамниці й заважає на прилавок „Самсона". Шах-мах і вже держить у руці кілька сторінок із серединою: „Пан капелмайстер не заважатиме так відразу".

Опісля скоро й вправно кру-

тять збентеженому четареві папілоти. Її всімнене личко нахилиється притім так близько до нього, що він не може здержатися, бере його в руки й сильно цілує, забуваючи про знищену партитуру.

В малій кімнаті Гендель питає саме Брока, чи не можлив булоб, щоб так ніжне й моладе створіння як Джени рішилося стати його дружиною. Брок є такий збентежений, що не знає, що відповісти. Настає хвилина прикрого мовчання й саме в тім менті чути за дверми підозрілий шепіт дертого паперу, а опісля поцілунок.

Гендель непокоїться. Це не задріп — це шепіт дертого паперу виводить його з рівноваги.

Скоро бере першу-ліпшу перуку й вбігає до крамниці. За ним всувається старий Брок.

Джени й четар Бравн відскакують від себе.

„Ах бачу, панночка дуже інтимно крутить пану четареві папілоти. Ах, — це ви, Бравні! Де моя перука?"

Збентежений четар показує на прилавок. Гендель підходить до молодого старшини й неприємно дивиться на його голову.

„Брок — де мій „Самсон"? Цим разом Джени показує

котрі в приватно-капіталістичних державах топчуть ногами.

Нова конституція.

Кронштадтські моряки, піднесли клич: „свободно вибрані Совети на зміну диктатурі". Той клич упав глибоко в народні серця...

В нову большевицьку конституцію ніхто не вірить. Ту конституцію, видуману тепер большевиками, ніхто не вважає за реформу. Всі розуміють дуже добре, що це тільки шутка, щоби задержати за собою попередню диктаторську владу. Доказом того є по думці А. Петрова так звані „прямі списки", дуже подібні до тих списків кандидатів, що усталені в новій польській виборчій ординації. Кандидати на вищі становища управи будуть накидвані згори, і нікої ради проти цього не буде.

Правильна реформа — по думці Попова є можливою лише при багатоступневих свободних виборах.

Тимчасом большевицька влада дозволяє на добровільні вибори лише в сільських советах, а не допускає їх, при обласних виборах і при виборах у поодиноких советських республіках. Це однак нам не подобається.

В останніх роках самосвідомість народу надзвичайно виросла вгору. Народ прямує до цього, щоби усунути невідповідальний уряд.

Ми бачимо в уряді передусім організаторів народного господарства, а потім доперва політиків. Ми бажаємо собі освободитися від самоволі в господарському житті, а хочемо мати закон і порядок.

Суспільні відносини повинні бути зорганізовані на підставі „взаємної помочі і творчої солідарності", а то тому, що в противний випадку є немислим зорганізувати „соціально справедливий суспільний уряд".

Оборона здобутків революції.

Доповідник знов підносить, що він вважає небажаною догору революційного перевороту, тому, що у новій громадянській війні будуть розділені сили.

Народ буде з розпукою боронити здобутки лютневої, а ще більше жовтневої революції (в 1917 р.), а це тому, що доперва по жовтневій революції робітники і селяни в боротьбі з білим (чорносотенним) рухом, себе остаточно о-свідомили.

Чи поворот до старого?

Частіше і. Пісні перед і по наші і 24 пісень зі св. Літургії. Частіше І. Тропарі і Кондаки. Воскресні І. до 8. гласу; Прокімені „Літургії" від 1. до 8. гласу; Пісні із Величчя; Пісні з Утрени. Частіше ІІІ: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрени; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святіх; Коллади.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже чистий. Ціна \$1.50.

Замовлення на С. О. D. не висилаємо. Пишіть до:

"СВОБОДА"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

третньою рукою на стіл. Гендель перелистковує неспокійно партитуру й враз мала любов великого Генделя розбивається на дрібні куски...

„Яж собі це й думаю! Бракує 13-тої і 14-тої сторінок. Моїм „Самсоном" зробила четареві папілоти!" — закричав і видів мов вихор із крамниці, тріснувши дверми.

„Джени..." застогнав батько. „Як ти могла щось таке зробити. Він саме хотів просити, щоб ти стала його дружиною. Тепер усе пропало!"

Джени бачить в уяві життя, повне слави й багатства. Хто знає, може й король запрошив би її. Й мимовільно слюзи стають їй в очах.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЖИТТЯ ПІД ДИКТАТУРОЮ.

На вістку, що національно-соціалістичний уряд Німеччини думає поставити на суд 257 католицьких священників, о. Пітер Дофі, відомий католицький проповідник, виступив у церкві св. Францішка в Асінжу в Нью Йорку з знаменитим публічним проповіддю, з котрої газети подали довге вітання, а котра кидає світло на питання, як живе людина під диктаторами.

Між іншим о. Дофі говорив: „Це замітно, що націоналістичні соціалісти обвинувачують католицьких священників за такі самі полові злочини, як і вони самі, як це загально відомо, допускались.

„Жахливий поширення полових збочень між жовнірами нацистів і серед молодих організації є певним знаком загнивання Німеччини як нації.

„Спираючись на свої власні досвіди, нацисти обвинувачують французів у місті Кельн за збочені делові зносини з особами в шпиталях і притулках для божовільних, щоб такими обвинуваченнями розбудити ненависть німецького народу проти всіх католицьких священників“.

О. Дофі каже, що всі докази проти священників підібрані. Державні урядники, що йшли на ревізію до монастирів, приносили з собою жіночу одіж, яку потім їх фотографували так, немби вона була в монастирі. Державна поліція, що виступає з обвинуваченнями, має навіть посвідчення, що їх звели черці.

ВІД ЧОГО ОЖИВАЄ ПИСЬМЕНСТВО?

З нагоди закінчення шкільного року в католицькій університеті св. Івана в Брукліні о. Генрі М. Голд звертає католицької молоді, що цього року виходить з цієї школи, увагу на велику недостачу письменників і мислителів серед католиків в Америці.

„На жаль, ми не маємо достатньо освічених католиків між бесідниками й письменниками. Наші вуха наповнюються галасом дикі доктринери з невеличкого освітою й без ніякого світогляду тоді, як наші католики, що покінали школи, сидять дома й дивуються, як довго можна терпіти такі відносини.

„Стидно за таку сонливість!“

Чи поправляється відносини від такої промови? Чи помаже це показати на лихо й сказати: „ганьба!“?

ВІД ЧОГО ЛЮДИ ОЖИВАЮТЬ.

Дотикається цього питання в своїх писаннях Іван Франко, котрому якраз доля судила жити в Україні в таких часах, що склалася на ті, які описував у своїй промові о. Голд.

У „Молоді України“ Іван Франко писав:

„Горька проповідь Драгоманова, ведена крім друкованого слова також при допомозі живої кореспонденції, головним своїм змістом мала те, щоб привити галичан читати, студіювати, відчувати їх від пустої фразеології й втрачати часу, а засадити за реальну роботу. Він звертав увагу на насущні потреби народу, на застій у політичній життю, на нецвіт і похоронність світоців і проводив галицької України; як із найтяжчим ворогом воював із привичним у нас крутиством, породженим бюрократичною школою, і не перестав допикати людям доти, доки не докопався в їх душі до живого й болючого. Його статті й листи, то були для значного числа галичан мов удари

батога; вони пекли й боліли, часто трапляли невинуватих, були несправедливі, але завжди змушували думати, виходити в глибокі справи та робити обрахунок з власним сумлінням. Непедагогічна в подобицях, ця метода була чудово відповідна власне до розбурхання грубошкірої, лінійної та байдужої рутенської натури“.

ВІД ЧОГО ЦЕРКВА МЕРТВА.

На відбуваючихся в Сиракузі, Нью Йорк, зборах пресбитеріанської церкви Америки заведено дискусію про теперішній суспільний й промисловий відносини в краю.

Один з визначних провідників цієї церкви, д-р МекДовел, бувши „модератор“ церкви, сказав:

„Коли церква не повинна приймати ніякої соціалістичної й комуністичної програми нашого дня, вона мусить висувати наперед і представляти евангелію, що є втіленням суспільного змагання до людської поправки“. З даних слів бесідника видно, що він розуміє під поправкою не тільки поправу людини, але й поправу суспільності.

Провідник певно не буде мати нічого проти цього, щоб цими висказами мірити принаймні його церкву набудуче.

ЛЕКЦІЯ В ДЕМОКРАТИЗМІ?

Московський комісаріат допустив до шкіл синів і дочок „здекласованих людей“, себто дітей колишньої шляхти й багачів.

„Ми тепер приймаємо до комсомольської організації“ — пише „Комсомольська Правда“, „всіх молодих людей, без огляду на їх суспільне походження, котрі доказали свою посвяту для соціалістичної країни“.

Вона сама каже, що сім літ тому, як за таке допущення заявила група комуністів з Бухаріном на чолі, то що групу прозвано правими опортуністами, а їх думку назвали шкідливим базикам, бо, мовляв, як пастити в організації сина буржуа, то він зараз починає в організації вертати з середини.

За що колись судили Бухаріна, нині це саме заводять і цим чваняться як поступом до демократії. Та демократія не виглядає так: у демократії, партія переводить у життя свою програму, а не чує. Як партія перебірає узяв програму, то цим вона перед народом доказує свою політичну нещирість, політичне крутарство, і така партія серед демократично дозрілого громадянства довго не поживе.

ДИКТАТУРА В АМЕРИЦІ.

В американських газетах появилися новинки про те, що воєнний департамент (міністерство війни) у Вашингтоні пропонує конгресові прийняти цілу низку законів про права уряду на випадок війни.

Відомий американський фелетоніст Гейвуд Брун каже, що на випадок ухвалення цих внесків в Америці була би заведена в Америці війни військова диктатура.

Він підкреслює замітний факт, що якраз ті, що звичайно не хочуть ніякого вмишування федерального уряду в суспільні й політичні справи в часі миру, перші готові признати урядові таку надзвичайну владу на час війни.

У тому нема нічого дивного: що іншого значить не признати федеральному урядові в часі миру ніякої влади вмишування в суспільні й політичні справи, як не видати народ на визиск економічний, визиск народних мас економічними думками людьми й установами?

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА за травень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1.	377.35	191.	121.73
2.	236.05	192.	116.00
3.	221.20	193.	130.38
4.	90.77	194.	41.76
5.	195.39	195.	40.57
6.	29.35	196.	47.86
7.	237.14	197.	44.10
8.	209.63	198.	63.62
9.	148.09	199.	15.65
10.	204.73	200.	142.69
11.	75.09	201.	38.13
12.	145.00	202.	5.47
13.	79.21	203.	5.47
14.	32.86	204.	413.11
15.	17.31	205.	25.17
16.	72.98	206.	434.64
17.	135.26	207.	79.83
18.	105.51	208.	22.58
19.	188.29	209.	89.85
20.	120.68	210.	43.35
21.	35.22	211.	177.98
22.	40.65	212.	48.49
23.	97.55	213.	347.46
24.	130.68	214.	45.39
25.	38.49	215.	26.10
26.	57.94	216.	40.61
27.	106.28	217.	405.68
28.	179.53	218.	248.29
29.	67.77	219.	118.19
30.	132.83	220.	185.14
31.	30.23	221.	571.73
32.	93.08	222.	285.59
33.	9.35	223.	15.19
34.	139.05	224.	22.56
35.	106.61	225.	18.48
36.	241.11	226.	85.79
37.	101.74	227.	74.21
38.	21.58	228.	228.32
39.	38.82	229.	172.95
40.	154.00	230.	29.68
41.	87.60	231.	65.85
42.	143.86	232.	64.42
43.	251.90	233.	141.53
44.	36.32	234.	137.52
45.	40.51	235.	171.46
46.	64.49	236.	219.74
47.	22.50	237.	116.07
48.	185.70	238.	283.35
49.	54.29	239.	85.99
50.	113.21	240.	140.48
51.	61.01	241.	67.29
52.	36.79	242.	22.72
53.	53.11	243.	102.49
54.	176.54	244.	57.04
55.	144.19	245.	251.29
56.	149.01	246.	60.72
57.	146.72	247.	45.35
58.	34.24	248.	206.68
59.	24.13	249.	68.12
60.	108.74	250.	82.91
61.	273.44	251.	109.34
62.	100.52	252.	67.04
63.	266.33	253.	45.57
64.	122.76	254.	35.92
65.	187.27	255.	190.81
66.	25.71	256.	13.34
67.	81.63	257.	56.76
68.	270.06	258.	67.10
69.	13.16	259.	31.04
70.	51.73	260.	101.56
71.	95.68	261.	92.83
72.	33.76	262.	88.46
73.	122.38	263.	42.54
74.	325.57	264.	205.68
75.	88.97	265.	79.33
76.	127.87	266.	25.72
77.	27.07	267.	152.41
78.	38.84	268.	174.42
79.	153.07	269.	91.10
80.	77.64	270.	306.36
81.	163.29	271.	82.70
82.	223.69	272.	15.33
83.	240.90	273.	178.72
84.	189.09	274.	132.08
85.	25.41	275.	210.94
86.	258.03	276.	130.60
87.	340.30	277.	62.60
88.	20.59	278.	21.24
89.	58.79	279.	42.40
90.	349.27	280.	236.14
91.	45.01	281.	31.16
92.	145.76	282.	56.51
93.	145.68	283.	428.24
94.	121.21	284.	43.37
95.	182.41	285.	39.42
96.	90.04	286.	24.65
97.	46.99	287.	269.36
98.	491.72	288.	25.39
99.	107.26	289.	81.78
100.	257.89	290.	49.18
101.	181.33	291.	145.55
102.	257.16	292.	145.92
103.	25.00	293.	65.63
104.	92.37	294.	101.78
105.	220.21	295.	65.54
106.	5.82	296.	37.94
107.	38.35	297.	56.85
108.	281.49	298.	118.27
109.	67.67	299.	49.82
110.	54.06	300.	93.55
111.	27.62	301.	14.86
112.	112.82	302.	13.68
113.	96.45	303.	283.86
114.	33.08	304.	76.07
115.	158.16	305.	152.55
116.	144.54	306.	64.97
117.	51.20	307.	112.37
118.	153.27	308.	78.70
119.	103.92	309.	54.33
120.	50.14	310.	69.93
121.	96.79	311.	165.31
122.	171.72	312.	96.52
123.	17.77	313.	128.14
124.	35.98	314.	42.80
125.	335.93	315.	27.26
126.	17.69	316.	5.42
127.	154.89	317.	97.57
128.	250.75	318.	45.21
129.	85.72	319.	77.99
130.	31.05	320.	90.97
131.	174.82	321.	197.76
132.	211.14	322.	49.40
133.	56.42	323.	225.36
134.	79.34	324.	23.01
135.	80.92	325.	275.26
136.	73.03	326.	107.46
137.	123.52	327.	19.67
138.	80.76	328.	79.92
139.	23.27	329.	182.55
140.	54.50	330.	72.44
141.	137.47	331.	128.49
142.	421.91	332.	70.32
143.	28.77	333.	113.09
144.	48.63	334.	45.65
145.	38.76	335.	98.69
146.	122.05	336.	25.76
147.	9.83	337.	21.80
148.	50.50	338.	55.68
149.	444.20	339.	57.96
150.	109.57	340.	91.26
151.	9.98	341.	1,001.81
152.	257.01	342.	63.25
153.	95.42	343.	89.25
154.	118.08	344.	357.07
155.	150.21	345.	101.96
156.	103.90	346.	289.92
157.	88.13	347.	215.04
158.	31.59	348.	229.04
159.	72.06	349.	184.92
160.	208.46	350.	35.76
161.	44.27	351.	31.64
162.	177.38	352.	44.83
163.	11.78	353.	104.12
164.	41.96	354.	24.09
165.	80.74	355.	12.48
166.	23.77	356.	24.10
167.	174.09	357.	62.38
168.	276.56	358.	

ВІДІЛІ ЗАПЛАТИ

Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
177.	98.94	381.	31.93
178.	82.83	382.	77.40
179.	203.08	383.	168.39
180.	122.25	384.	36.72
181.	160.20	385.	241.78
182.	31.06	386.	19.00
183.	12.57	387.	153.86
184.	87.30	388.	43.84
185.	35.41	389.	25.70
186.	48.80	390.	99.02
187.	12.74	391.	66.68
188.	35.36	392.	40.68

3 місячних вкладок нових родів забезпечення \$41,924.80

1.	15.73	221.	9.65
2.	5.76	222.	14.54
3.	4.84	223.	3.81
4.	1.13	224.	9.04
5.	5.71	225.	24.12
6.	2.58	226.	2.68
7.	1.59	227.	3.31
8.	3.17	228.	7.93
9.	11.32	229.	5.38
10.	8.69	230.	2.93
11.	17.20	231.	1.49
12.	36.03	232.	18.25
13.	4.98	233.	6.96
14.	1.18	234.	2.02
15.	16.00	235.	1.15
16.	3.80	236.	1.13
17.	5.26	237.	3.55
18.	14.74	238.	4.93
19.	2.84	239.	3.37
20.	4.96	240.	41.50
21.	11.86	241.	3.83
22.	10.63	242.	2.87
23.	12.53	243.	1.13
24.	4.46	244.	3.05
25.	3.51	245.	3.05
26.	5.65	246.	3.03
27.	1.64	247.	1.31
28.	13.30	248.	3.33
29.	11.53	249.	2.01
30.	28.99	250.	4.74
31.	9.79	251.	1.58
32.	7.96	252.	2.28
33.	1.29	253.	6.34
34.	4.41	254.	8.93
35.	16.22	255.	1.75
36.	1.57	256.	2.52
37.	6.68	257.	6.30
38.	9.56	258.	21.90
39.	3.84	259.	8.8
40.	5.45	260.	3.51
41.	10.51	261.	7.4
42.	4.26	262.	21.43
43.	2.14	263.	1.3
44.	15.82	264.	28.95
45.	2.74	265.	4.0
46.	2.20	266.	19.2

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АЛЕНТАВН - НОРТГЕМПТОН, ПА.

Відкрити про Лемківщину.

В неділю, 31-го травня б. р., відбувся в Алентавн відкрит про положення українців на Лемківщині. Коли учасники заповнили українську галю, о. Сенета представив як бесідника д. Михайла Дудру, як того, що ніс просвіту під лемківську стріху, і що його ляхи замкнули були до варшавської темниці, з якої по 8-мох місяцях американський консул його визволив і виставив йому паспорт на виїзд до Америки.

П. Михайло Дудра, виїжджаючи до Америки, мав на цілі розповісти країнам - емігрантам про теперішнє політичне й економічне життя їх рідних у старім краю. Лемківська Комісія, котра повстала при товаристві „Просвіта“ у Львові, надала йому повноважень, як свого речника, і поручила давати відкрити й організувати комітети для допомоги Лемківщині.

Учасники зборів привітали делегата гучними оплесками. Прелетент у півтора-годинний відкрит засував незavidну долю наших братів-лемків під польським пануванням. Розповів, як Польща у всякій шитиний спосіб хоче відорвати лемківську вітку від українського пня, і як це їй почастіє вдається при допомозі лідів-запроданців. Сам народ має відорну силу і не приймається ні до москалів ні до поляків, а називає себе руснаками. Треба лиш дати йому українську книжку і часопис, щоб він пізнав, що він є частина українського народу, а тоді ніщо не звинечить його. Не дармо кажуть, що лемко твердий, і справді він є твердого характеру і коли ми даємо йому допомогу на його оосвідомлення, то він стане забором на західних окраїнах, він буде тим гранітом-скалою, на котрім ляжи зуби собі помилити. Що всякі галапаси-москвофіли мають іще приступ до народу, за це почасти спадає вина на українців з сідньої Галичини, бо мало інтересувалися своїми братами-лемками. Тепер, коли товариство „Просвіта“ поширює книжки і часописи, йде справа до ліпшого. Такі повіти, як Сянік, Лісько, Березів, Добромилів, є так оосвідомлені, що нема у них більше „русских“, а самі українці. Найбільше запущені повіти Коросно, Ясло і Горлиці, але і там уже можна надбати 25 процентів свідомих українців. Читальні „Просвіти“ заборонені в тих повітах, а існують читальні Качковського, до котрих були

спроведжені російські книжки, а що нарід їх не розуміє, то хоч-не-хоч, мусіли спроводити книжки українські, з котрих нарід черпає науку, бо їх розуміє. Поляки будують по лемківських селах руско-польські людські доми при допомозі москвофілів, однак народ бачить, що то є лише пелюстка на його ший і починає здавати собі ясно справу, що руско-польська спілка хоче відорвати його тим способом від матернього українського пня і винародовити на користь польської нації. Коли Польща боїться самої назви „Україна“, то в українстві мусить критися велика сила, страшна для Польщі. Народ на Лемківщині прозирає, а ми подаємо йому поміч і засинмо цілу Лемківщину українськими книжками і часописами, а коли лемко буде оосвідомлений національно, то дасть собі раду з наїзниками-займачами.

По рефераті були запити на різні теми, на що бесідник відповідав і пояснював вдовольно.

Опісля добр. Павло Лагоцький в своїй красноріччій бесіді захопив присутніх до зложення жертви на просвітні цілі Лемківщини. Він сказав, що не робить ріжниць, з яких сторін хто походить, бо оосвідомити національно Лемківщину є в інтересі цілого українського народу. Лемки-українці будуть муром-твердиною на заході українських земель і будуть свідком минулого, як далеко сягала українська держава за княжих часів. До збирання ножев зголосилися панночки: Катерина Качмарик, Ольга Гришко, Марія Турчин і Стефанія Климань. Жертви зложили по \$1: о. Дмитро Сенета, Василь Гришко, Ольга Гришко, Іван Заворський, Михайло Радло, Паїзья Марушак і пані Коринь (з Бетлгема). По 50 ц.: Павло Лагоцький, Захар Гуцайлюк, Михайло Мельничук, Михайло Келичава, Василь Касич, Михайло Красуляк, Марія Полик, Микола Гнат, Катерина Позибанчук і Василь Ракоций; по 25 ц.: Михайло Шацький, Іван Федорак, Ілько Завидюк, Стефан Маркович і Марія Мешко. Дрібними датами \$6.40. Разом зібрано \$19.65.

Добр. Василь Гришко сказав, що наша акція для допомоги Лемківщині не може кінчитися на сьогоднішній зборі, але треба її продовжувати і тому радив завязати місцевий Комітет Оборони Лемківщини. До Комітету зголосилися 12 членів і вибрано добр. Івана Заворського делегатом на Лемківський Конгрес до Філадельфії. По відспіванню українського гімну „Ще не вмерла Україна“ учасники розійшлися додому, вдоволені з відкрити, на котрім

почули, що прислана ворогами Лемківщина будиться зі сну до нового українського життя.

Наступного дня, 1-го червня, відбувся такий самий відкрит у галі С. Глушака в Нортгемптон, Па. Бесідника представив о. Володимир Уляницький, заявляючи, що лемківська справа його дуже обходить та схарактеризував лемків як спосібних, метких, бизнесових і надзвичайно справедливих людей та як побожних християн, котрі побудували багато церков в Америці. Бесідник підкреслює, що ніхто не потрапить так промовити до серця лемків, як їх вірний син, котрий, хоч родинний в Америці, то вихований під стріхою лемківської хижі, й знає душу лемка та відчуває його терпіння під лямківським пануванням.

Добр. Михайло Дудра переповів зібраним про теперішнє незавидне дозвення брата-лемка під польським кнутом. Як ляхи при допомозі русофілів стараються відокремити лемка від українського народу, зробити з нього „почівего русина“, а потім спольщити. По школах учать дітей, по польськи, а дві години на тиждень, як на глум, дозволяють учить з лемківського букваря, в котрім є половина польських слів. Одинокі рада є, щоб не допустити до винародовлення лемка, дати йому українську книжку і часопис, і оосвідомити його національно, а тоді твердий характер лемка не так скоро піддається спольщенню.

По скінченню відкрити були деякі запити, на котрі бесідник відповідав вдовольно.

Гром. Заячківський, хоч сам походить зі сідньої Галичини, радить дати поміч Лемківщині, бо вона є висунена на захід, на пограниччя і є найбільше переслідувана ляхами.

Жертви на допомогу Лемківщині зложили по \$1: о. Володимир Уляницький, Миколай Олекса, Стефан Струс, Юстина Пацала і Михайло Крайняк; по 50 ц.: пані Уляницька, Василь Саюк, Ілько Махіброта і Лука Демчук. Дрібними датами \$5.05. Разом зібрано \$12.05.

Жертви зібрані в Алентавн в Нортгемптон, по відтягненню доконечних видатків, будуть вислані до п. Івана Борисевича у Філадельфію, як головного касієра Комітету Оборони Лемківщини.

Присутній.

Сварка.

— Слухай, не ображай мене!

— Або ти знаєш, що я думаю?

— Ні, але я думаю, що ти про мене думаєш!

— А звідки ти знаєш, що я про тебе думаю те, що ти про мене думаєш?

Времен Europa

7 ДНІВ СТАРОГО КРАЮ

Поспіши! Потяги такий від самого корабля завоюють вам приємну подорож до Старого Краю.

Або подорожувати популярний дисперсовий пароплавом.

COLUMBUS

HANSA & DEUTSCHLAND

HAMBURG ~ NEW YORK

XI. OLYMPIAD **BERLIN** **AUGUST 1-16**

Знамениті залізничні поїзди в Бремену й Гамбург.

Близькі інформації дасть кождий місцевий агент або головне бюро

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY, NEW YORK

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ

Д-р Шухевич Степан: ГІРКИ ТО СМІХ. Воєнні оповідання	\$ 85
Полінич, Б.: КІМНАТА З ОДНИМ ВХОДОМ, сенсаційна повість	50
Полінич, Б.: ТОВАРИШ УСМІХ, сенсаційна повість	40
Мродовець, Д.: ГАЙДАМАКИ, в двох томах	1.00
Гоголь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання з передмовою М. Голубця	50
Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК, в двох томах	1.00
Чайковський, Андрій: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя	50
Туринський, Осип: СИН ЗЕМЛІ, в двох томах	1.00
Горнішівський, П.: ПІД ПРАПОРІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	50
Будинівський, В.: ГРЕМІТЬ, історична повість	50
Самчук, Улас: МАРИЯ, хроніка одного життя	50
Голубець, Микола: ГЕЯ ВІДНО СЕЛО. (Нарис)	50
Журба, Г.: ЗОРІ СВІТ ЗАПОВІДАЮТЬ з післясловом М. Голубця	50
Косач, Юрій: СОНЦЕ В ЧИГРИНІ. Повість про декабристів на Укр.	50
Павло, Свій (Свенціцький): СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ	50
Вері, Жиль: ЗАМОК У КАПАТАХ	40
Островський, В.: ЗА ГРОШЕМ. Оповідання	50
Голубець, Микола: ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЛЬВІВ. Епізоди боротьби XIII-XVIII. в.	25

Замовляйте у книгарні Свободи:

“СВОБОДА”

81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

В таких часах, як тепер, мало хто може не зважати на справу коштів. Це є однією причиною, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.

Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожда родина є здивована і вдячна.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5959 Bayonne 3-0540

У мандрівному театрі виступив директор перед заслоном: — Коли поважана публіка не вдоволюється і крики та сміхи й далі триватимуть, то я скажу акторам ще раз відіграти першу дію цієї драми!

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

Тарзанові близнюки оостовніли. На хвилину їх мозок був наче спаралізований і вони не могли зібрати думок. Вони більше відчували своє критичне положення, ніж його розуміли. Там заду було якесь село, можливо село людодів. А тут перед ними грізно вишкілений дикуна зі списом. Хлопці поглянули на себе, а Дік легенько прошептав: „Будьмо чемні з ним“.

„Добрий день“, заговорив Док до дикуна, здушуючи всіма силами свій переляк. „Гарний день, неправдаж?“ Зопінга стояв мов камінь. Після ласкавих слів Дока він заворушився і дисипав перед хлопців цілу купу слів, яких вони зовсім не розуміли. Після цього він знову прийняв непорушну, грізну поставу.

Після короткої хвилини мовчання Дік замітив: „Нема що з ним розводитись, ходімо собі“. Він поступив один крок, але Зопінга в той момент притупив йому вістря списа під самі груди. Дік пристанув. Після короткої мовчанки дикуна вказав рукою напрям до села і кинув ім головою, щоб туди ступали. Хлопці послухали приказу.

„Я гадаю, що він нас просить на обід“, заговорив Док зі скритим сарказмом. „На щоб він уже нас не просив, ми робім те, що він каже“, відповів Дік, який у цю хвилину не мав охоти до жартів. Нерадо вони повернулися і повільно направлялися до села. Різні гадки їм наводили на голову. Теперішня небезпека була більша ніж пригода з львом.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ НІМЕЧЧИНІ ПІД ОДНИМ ПРОВОДОМ.

(ВУНІ) Часто говорять про зворотні точки в історії розвитку деяких суспільних, політичних чи культурних явищ. Може в деяких фактах сучасного нам дня не знаходимо стільки даних для ствердження зворотних „історичних“ точок, як саме в діяльності будови, а радше внутрішньої будови націонал-соціалістичної Німеччини. Внутрішній партикуляризм на майже всіх ділянках суспільного, державного й навіть духово-культурного життя перед і повсюдною Німеччини загальною знаним. Це був зв'язок менш чи більш упривілеєних державок зі своїми старими традиціями й формами. Сьогодні вже можемо говорити про більш чи менш залишки цього партикуляризму, яких остаточно ліквідація проволікається з чисто зовнішньо-технічних причин. Не вимагає окремого доказу твердження, що повне, остаточне стонілення внутрішнього сціплення цілої народної психіки прийде щойно тоді, коли на життєвій арені залишиться нове, сучасне покоління, виховане в нових обставинах.

Цьому новому поколінню, його вихованню присвячує націонал-соціалістичний рух, який саме розгортає свій партикуляризм, незвичайно пильну увагу. Особливо турбуються в Німеччині питаннями тілового виховання. „Вправа тіла приносить нашому народові силу, відвагу і скріпність“. „Виравою тіла кріпшає тіло, дух і душа“, і т. п. Під такими гаслами відбувся в Берліні 19. квітня ц. р. в „Дойчландсгалле“ — найбільшій модерній галі Берліну, що може зовсім вільно помістити 10,000 видців, а на своєму стадіоні три тисячі вправляючих (в цій галі відбуваються теж кінні перегони) — великий попис-святко з приводу злучення під одним прапором усіх союзів для тілового виховання („Фейерфест Лайбесбунген“). З тим днем скінчили своє існування, більш як триста союзів і шість міліонів вправляючих знайшлися в руках одного проводу. У битком набитій галі, з різними достойниками і почесними гостями в лобах, вправляли на стадіоні 3,270 осіб. Різноманітна програма, переплетана продукціями оркестри, тривала три години. Найкращою точкою вечора був показ руханки військової школи з Віндсору і вправи німецької олімпійської дружини на реку. Інші обіріні точки: вправи булавами, хустинками, біг з палітками, штафета, руханка на приладах і т. п. нагадували нам площу Сокола-Батька під час „Свята Молоді“, пла-

стового „Свята Весілля“ чи іншого попису. Коли відкрити ступенування зовнішніх моментів, то неодні наші імпреси були повновартні з цим німецьким пописом.

Закінченням програми було коротке слово „державного провідника спорту“, Чамера фон Остенда, і передача новоутвореній організації прапору від провідника третьої Німеччини, Адольфа Гітлера.

Ця імпреса це одна картина з того, як сучасна Німеччина змагає послідовно до консолідації своїх внутрішніх сил, до створення одностайного духом та одною організацією оживленої модерної держави.

ПОДАКА.

КАРТОНДЕЙЛ, ПА.

Я, членця У. Н. Союзу, складаю ширю поряку головним і відділовим урядникам У. Н. Союзу за скору і повну виплату посмертного по б. ч. моїм мужеві. Бажаю У. Н. Союзу ві найкращого розвитку всіх, хто ще не належить до У. Н. Союзу, щоб ставали його членами, бо це своя рідна організація, яка найкраще дбає за своїх членів. Анна Городиська й діти.

Родова традиція.

Старий Борсук має двох синів, які щоденно б'ють його і доневоляють.

Одного дня посварилися за якусь дрібницю. Один син зловив батька за голову, другий за ноги і викинули крізь вікно. Потім зперед хати викинули ще, чим не викинути старого через під'їзз аж на вулицю, коли старий Борсук відзнається:

— Гов, шубравці! Доводіть цього! Я вашого небіжчика діда теж не викидав далше, як до городу.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ 65-АКРОВА ФАРМА.

лім на 8 кімнат, дві столоді і інші забудовані, 6 штук рогатої худоби, 2 коні, безогри й кури. Фарма обсажена і засаджена, пів милі до селянської дороги, близько фабричного міста. Долоється листовно на адресу:

GEORGE HAWNYSZCHUK,

R. D. 2, Broadalbin, N. Y.

\$4,500—КУПИТИ ФАРМУ

200 акрів, 15 штук рогатої худоби, 2 коні, 40 курей, увесь збір і фермерське знаряддя. Догляні умови. Пишуть до:

Mr. DOUGLAS,

FORT PLAIN, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 8-2410.

Ураховні години: рано від 10 до 12; вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ

Біль в руках, ногах, крижах, змива в ногах, а поза шкрявом як би мурвали ланки. Ти не думай уступати по ужиттю „SORKO“. Слоїк коштує \$4.00. Палежістис несплайте разом з замоченням на адресу: CH. LOZINSKI, Dept. S, 2325 N. Mulligan Avenue, Chicago, Ill.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ

Йорк І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Ludlow 4-2568.